

A FIELD RESEARCH ON FACTORS AFFECTING BANKING JOB SELECTION

DOI: 10.17261/Pressacademia.2018.878

PAP- V.7-2018(31)-p.186-190

Ismail Atabay¹, Fatih Karakas², Aysegul Yildirim Kutbay³, Bayram Alamur⁴

¹Balikesir University, Havran Balikesir, Turkey.

atabay@balikesir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8979-5548

²Balikesir University, Burhaniye Balikesir, Turkey.

fatih.karakas@balikesir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7982-8454

³Balikesir University, Burhaniye Balikesir, Turkey.

aysegulyildirim@balikesir.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3100-2928

⁴Balikesir University, Havran Balikesir, Turkey.

alamur_bayram@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1364-5604

To cite this document

Atabay, I., Karakas, F., Kutbay Yildirim, A., Alamur, B. (2018). A field research on factors affecting banking job selection. PressAcademia Procedia (PAP), V.7, p.186-190.

Permant link to this document: <http://doi.org/10.17261/Pressacademia.2018.878>

Copyright: Published by PressAcademia and limited licenced re-use rights only.

ABSTRACT

Purpose- The purpose of this study is to determine what factors are effective in choosing banking department / program for banking students, and whether they differ according to demographic variables.

Methodology- For this purpose, the questionnaire prepared by using the literature has been applied to the students who are studying at the banking departments / programs of Balikesir University. The data obtained from the questionnaire were subjected to statistical analysis and the results were interpreted.

Findings- In the study, factors affecting job selection were determined in six dimensions. It was determined that the "Gain Assurance and Career" had the highest score and the "Others' Suggestion" had the lowest score from the sub-dimensions of factors affecting the choice of profession of banking education students within the scope of research. It has been determined that the factors affecting the choice of profession differ according to gender and education level.

Conclusion- As a result of the study, it was seen that the most important factor in choosing the profession of the students included in the research is the "Gain Assurance and Career" dimension including the high gain, job finding and career opportunities, job security. As a result of the study, it can be concluded that female students who received banking education gave more importance to their occupational liking and self-esteem in career selection and reputation, status and future importance of the profession than male students. In addition, it can be said that the vocational school banking students give more importance to earnings, assurance and career opportunities while choosing a profession than undergraduate students and they are in the selection due to desperation because they can not go to other alternatives.

Keywords: Job, banking job, job selection.

JEL Codes: G21, I29

BANKACILIK MESLEK SEÇİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERE İLİŞKİN BİR ALAN ARAŞTIRMASI

ÖZET

Amaç- Bu çalışma, bankacılık eğitimi alan öğrencilerin bu bölüm/programı seçerken etkili olan faktörlerin neler olduğunu ve demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etme amacını taşımaktadır.

Yöntem- Bu amaçla literatürden yararlanılarak oluşturulan anket, Balikesir Üniversitesinde Bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okumakta olan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Anket çalışmasından elde edilen veriler istatistiksel analizlere tabi tutulmuş ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Bulgular- Çalışmada meslek seçimini etkileyen faktörler altı boyutta belirlenmiştir. Araştırma kapsamındaki bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Kazanç Güvence ve Kariyer" boyutunun en yüksek skora sahip olduğu, "Başkalarının Önerisi" boyutunun en düşük skora sahip olduğu belirlenmiştir. Meslek seçimini etkileyen faktörlerin cinsiyet ve öğrenim düzeyine göre farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Sonuç- Çalışma sonucunda, araştırma kapsamındaki öğrencilerin meslek seçiminde en önemli faktörün kazanç yüksekliğini, iş bulma ve kariyer olanaklarını, iş güvencesini içeren "Kazanç Güvence ve Kariyer" boyutu olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda bankacılık eğitimi alan kadın öğrencilerin meslek seçiminde mesleği sevmeye ve kendilerine uygun görme ile mesleğin saygınlık statüsü ve gelecekteki önemine erkek öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri söylenebilir. Ayrıca, bankacılık eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre meslek seçiminde kazanç, güvence ve kariyer olanaklarına daha fazla önem verdikleri ve başka alternatiflere yönelemedikleri için çaresizlikten kaynaklanan seçimde buldukları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Meslek, bankacılık mesleği, meslek seçimi.

JEL Kodları: G21, I29

1. GİRİŞ

“Meslek” Türk Dil Kurumu tarafından “belli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2018). Buna karşın literatürde araştırmacılar tarafından farklı tanımlar yapılmıştır. Kuzgun’un (1994: 51) yaptığı tanıma göre meslek, bireyin yeteneklerini kullanması, kendini geliştirmesi ve gerçekleştirmenin yoludur. Yanikkerem vd. (2004) ise mesleği; bireylerin yaşamını kazanmak için yaptığı, kuralları toplum tarafından belirlenen ve belirli bir eğitimle kazanılan bilgi, becerilere dayalı etkinlik alanı olarak tanımlamışlardır. Meslek, her ne kadar bireyin hayatını kazanması için yapılan bir faaliyet olarak görülse de, sadece para kazanmak ana amaç olarak görülmemektedir (Kuzgun, 1994: 51; Tuzcuoğlu, 1994: 266). Kazanç, bireylerin meslek seçiminde etkilendikleri en önemli faktör olarak bilirse de, meslek seçimini etkileyen tek faktör değildir. Meslek seçim süreci, bireylerin meslek seçerken kendisine açık meslekleri çeşitli yönleriyle değerlendirip, kendi ihtiyaçlarını dikkate alarak, mesleğin iyi ve iyi olmayan yönlerini değerlendirerek birine yönelmeye karar vermesi sürecidir (Tuzcuoğlu, 1994:265). Meslek seçim süreci bireyin hayatı boyunca yapacağı en önemli seçimlerden biridir. Çünkü bu seçim bireyin tüm yaşamını etki etmektedir (Temel, 2006). Meslek seçmek yaşam tarzını seçmek demektir (Yanikkerem vd., 2004).

Literatür çalışmaları incelendiğinde meslek seçimini etkileyen faktörler ve bu faktörlerin temel alındığı pek çok çalışmaya rastlamak mümkündür. McCabe vd.’nin(2005) çalışmasına göre; hemşirelik bölümü öğrencilerinin meslek tercihindeki etken faktörler insanlara yardımcı olma, işe ilgi duyma, insanlarla yakın ilişki içinde çalışma, iş güvencesi, esnek çalışma saatleri, iş ortamından memnuniyet, heyecan duyma ve maaş olarak sıralanmıştır. Akbayır (2002) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlik mesleğine yönelmede ailenin rolünün etkili olan önemli faktör olduğunu belirlemiştir. Almanya’da Kiel Üniversitesi’nde öğretmenlik eğitimi alan öğrenciler üzerinde yapılan çalışmaya göre; meslek seçimi etkileyen faktörleri eğitim alanına ilgi duyma, öğretmenlik mesleğine ilgi duyma, aileye daha fazla zaman ayırma, finansal boyut, özgüven, zorluk derecesinin az olması ve sosyal etkiler olmak üzere yedi kategoride sınıflandırmıştır (Paulick vd., 2013). Dinç (2008) yaptığı çalışmada, meslek yüksekokulu muhasebe programı öğrencilerinin meslek seçiminde yüksek kazanç, sorumluluk ve kariyer beklentisi, mesleki bilgi ve beceri, mesleki tecrübe ile sosyal statü kazanma arzusundan oluşan beş temel faktörün etkili olduğunu, aile çevresi ve eğitim çevresinin ise etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Auyeung ve And Sand (1997) yaptıkları çalışmada, muhasebe mesleğinin seçimi ile ilgili etmenlerin etkisinin, öğrencilerin kültürel yapılarına göre farklılık gösterdiğini tespit etmişlerdir. Altun (2000) tarafından yapılan çalışmada, üniversitede hemşirelik mesleğini seçen öğrencilerin bu mesleği; iş bulma olanaklarının fazla olması, mesleğe duyulan ilgi, aile ve yakınlarının isteği, puanının düşük olması, mesleğin toplumsal saygınlığının–dürüstlük ve sorumluluk getiren konumda olması, mezun olduğunda parasal getirisinin iyi olması, kişinin meslekte özgür olması, çalışma koşullarının rahatlığı, eğitimin kolay olması gibi nedenlerle seçtikleri tespit edilmiştir. Sarıkaya ve Khorshid (2009) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışmaya göre; öğrencilerin bir kısmı çaresizlik yaşadığı ve aldığı puanla açıkta kalmaktan korktuğu için, bir kısmı seçtiği mesleğin diğer mesleklerle göre avantajları olduğunu düşündüğü için ve diğer bir kısmı da başkalarının önerileri ile mesleği seçtiğini belirtmiştir.

2. ARAŞTIRMA

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı bankacılık eğitimi alan öğrencilerin bu bölüm/programı seçerken etkili olan faktörlerin neler olduğunu ve demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir.

2.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma Balıkesir Üniversitesine bağlı Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulları bünyesinde bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okuyan öğrenciler üzerinde yapılmış olup, ülkemizin diğer bölgelerindeki farklı üniversitelere bağlı birimler bünyesinde bankacılık eğitimi verilen okullarda okuyan öğrencilerin zaman ve imkanlar nedeniyle araştırmaya dahil edilememiş olması bu araştırmanın kısıtlarını oluşturur.

2.3. Araştırmanın Örneklemi

Balıkesir Üniversitesine bağlı Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulları bünyesinde bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okuyan öğrenciler bu araştırmanın ana kütlesidir. Anket uygulaması için kolayda örnekleme metodu seçilmiş ve uygulama yüz yüze yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında araştırmaya katılmayı kabul eden 367 öğrenci ile görüşülmüştür. Eksik bilgi verilen 11 anket araştırmaya dahil edilmeyerek, 356 anket veri analizinde kullanılmıştır.

2.4. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi

Araştırmada, veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu, öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmış çalışmalardan yararlanılarak oluşturulmuştur. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım sosyo-demografik bilgiler, ikinci kısım meslek seçimini etkileyen faktörler ile ilgilidir. İkinci kısımda meslek seçimini etkileyen faktörlerle ilgili 29 önermeye yer verilmiş ve öğrencilerden bu önermeleri (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Kısmen Katılmıyorum, (3) Emin Değilim, (4) Kısmen Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum olmak üzere 5’li likert ölçeğine göre cevaplandırmaları istenmiştir. Verilerin analizinde SPSS 22 istatistik paket programı kullanılmıştır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI VE VERİLERİN ANALİZİ

3.1. Demografik Faktörlere İlişkin Bulgular

Aşağıdaki Tablo 1’de ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerini gösteren frekans dağılımları görülmektedir.

Tablo 1: Cevaplayıcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Değerler

Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Sınıfı	Frekans	Yüzde	Mezun Olunan Lise	Frekans	Yüzde
Kadın	234	65,7	1.Sınıf	137	38,5	Düz Lise/Anadolu Lisesi	182	51,1
Erkek	122	34,3	2.Sınıf	90	25,3	Ticaret Meslek Lisesi	38	10,7
Toplam	356	100,0	3.Sınıf	62	17,4	Diğer Meslek Lisesi/Kız Meslek Lisesi	122	34,3
Yaş	Frekans	Yüzde	4.Sınıf	67	18,8	Diğer	14	3,9
18 ve Altı	24	6,7	Toplam	356	100,0	Toplam	356	100,0
19-21	241	67,7	Öğrenim Düzeyi	Frekans	Yüzde			
22-24	86	24,2	Ön Lisans	99	27,8			
25-27	1	,3	Lisans	257	72,2			
28 ve Üstü	4	1,1	Toplam	356	100,0			
Toplam	356	100,0						

3.2. Faktör Analizi, Güvenilirlik Testi ve Diğer Analizler

Meslek seçimini etkileyen faktörlere ilişkin olarak yapılan faktör analizinin ve güvenilirlik testlerinin sonuçları Tablo-2’de yer almaktadır. Yapılan açıklayıcı faktör analizi sonucunda, 29 ifadeden oluşan meslek seçimini etkileyen faktörler ölçeğinden, ölçek yapısını bozan 3 soru çıkarılmış ve 6 faktör elde edilmiştir.

Tablo 2: Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlere İlişkin Açıklayıcı Faktör ve Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Faktörler	Faktör Yüklü	Cronbach’s Alpha
Faktör-1 Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)		
Mesleği sevdiğim için seçtim.	,874	,898
Yaşam tarzına uygun bir meslek olduğu için seçtim.	,847	
İlgi duyduğum bir meslek olduğu için seçtim.	,846	
Bu mesleğe yeteneğim olduğunu düşündüğüm için seçtim.	,827	
Kişisel özelliklerime uygun olduğunu düşündüğüm için seçtim.	,774	
Cinsiyetime uygun olduğu için seçtim.	,677	
Faktör-2 Meslek Elastikiyeti (ME)		
Sorumluluk almayı gerektiren bir meslek olduğu için seçtim.	,893	,850
Disiplinli ve düzenli çalışmayı gerektiren bir meslek olduğu için seçtim.	,825	
Güven esasına dayalı bir meslek olduğu için seçtim.	,813	
Hareketli ve dinamik bir meslek olduğu için seçtim.	,680	
Faktör-3 Başkalarının Önerisi (BO)		
Akrabalarımın tavsiyesi/yönlendirmesi ile seçtim.	,864	,785
Arkadaşlarımın tavsiyesi/yönlendirmesi ile seçtim.8	,744	
Ailemin tavsiyesi/yönlendirmesi ile seçtim.	,712	
Öğretmenlerimin tavsiyesi/yönlendirmesi ile seçtim.	,667	
Bu işi yapan bir tanıdığımın etkisi ile seçtim.	,662	
Faktör-4 Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)		
İş bulma olanağının yüksek olması nedeniyle seçtim.	,859	,818
İş güvencesinin yüksek olduğu bir meslek oluşu nedeniyle seçtim.	,840	
Meslekte ilerleme ve kariyer imkanları olduğu için seçtim.	,769	
Kazanç yüksek bir meslek olduğu için seçtim.	,697	
Faktör-5 Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)		
Toplumda saygınlığı olan bir meslek olduğu için seçtim.	,881	,886
Belirli bir sosyal statüye sahip insanların tercih ettiği bir meslek olduğu için seçtim.	,868	
Gelecekte geçerliliğini koruyacak bir meslek olduğu için seçtim.	,859	
Faktör-6 Çaresizlik (CR)		
Lisedeki meslek eğitiminin devamı oluşu nedeniyle seçtim.	,781	,706
Üniversite giriş sınav puanım bu bölüme yettiği için seçtim.	,726	
Eğitiminin basit ve kolay olduğunu düşündüğüm için seçtim.	,700	
Ailemle yaşadığım yerde olması/yakın olması nedeniyle seçtim.	,675	

Çıkarım Metodu: Principal Component Analysis.

Döndürme Metodu: VarimaxwithKaiserNormalization

Keiser-Meyer-OlkinMeasure of SamplingAdequacy : ,809

Açıklanan toplam varyans: 65,371

Toplam Cronbach’s Alpha : ,787

Yapılan faktör analizi sonucunda, ölçeğin 6 boyuttan oluştuğu görülmektedir. Bu boyutlar, ifadelerin içerikleri dikkate alınarak, “Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)”, “Meslek Elastikiyeti (ME)”, “Başkalarının Önerisi (BO)”, “Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)”, “Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)” ve “Çaresizlik (CR)” olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin boyutlarının güvenilirliğini belirlemek için her boyut için alfa katsayısı hesaplanmıştır. Boyutların alfa katsayılarının 0,70’in üstünde olması yeterli derecede güvenilirlik koşulunun karşılandığını göstermektedir (İslamoğlu ve Alnıaçık, 2016). Özdeğeri 1’den büyük olan faktörler dikkate alınmıştır. Ölçeğin açıklanan toplam varyans değeri 65,371 olarak, toplam Cronbach’s Alpha değeri ise 0,787 belirlenmiştir.

Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliği sağlandıktan sonra, meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutları arasındaki korelasyon ve bazı tanımlayıcı istatistikleri incelemek yerinde olacaktır. Bu amaçla aşağıdaki Tablo-4 hazırlanmıştır.

Tablo 4: Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyonlar ve Bazı Tanımlayıcı İstatistikler

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	Ortalama	Std.Sapma
(1) Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)						3,0530	1,10545
(2) Meslek Elastikiyeti (ME)	,219**					3,2584	1,10820
(3) Başkalarının Önerisi (BO)	,047	,037				2,2074	1,01468
(4) Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)	,119*	,303**	,043			3,3868	,96354
(5) Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)	,293**	,336**	-,025	,115*		3,2959	1,12748
(6) Çaresizlik	-,083	-,126*	,153**	,101	-,172**	2,4459	,98173

** p < 0.01 * p < 0.05

Analiz sonuçlarına göre; meslek seçimini etkileyen faktörler alt boyutlarından "Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)" ile "Meslek Elastikiyeti (ME)" ve "Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)" arasında p < 0.01 anlamlılık düzeyinde, "Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)" arasında ise p < 0.05 anlamlılık düzeyinde pozitif ilişki elde edilmiştir. Meslek seçimini etkileyen faktörler alt boyutlarından "Meslek Elastikiyeti (ME)" ile "Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)" ve "Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)" arasında p < 0.01 anlamlılık düzeyinde pozitif, "Çaresizlik (CR)" arasında ise p < 0.05 anlamlılık düzeyinde negatif ilişki elde edilmiştir. Meslek seçimini etkileyen faktörler alt boyutlarından "Baskalarının Önerisi (BO)" ile "Çaresizlik (CR)" arasında p < 0.01 anlamlılık düzeyinde pozitif ilişki elde edilmiştir. Meslek seçimini etkileyen faktörler alt boyutlarından "Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)" ile "Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)" "p < 0.05 anlamlılık düzeyinde pozitif ilişki elde edilmiştir. Meslek seçimini etkileyen faktörler alt boyutlarından "Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)" ile "Çaresizlik (CR)" arasında ise p < 0.01 anlamlılık düzeyinde negatif ilişki elde edilmiştir. Tabloda yer alan sonuçlara göre anket kapsamındaki bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Kazanç Güvence ve Kariyer (KGK)" boyutunun en yüksek skora sahip olduğu, "Baskalarının Önerisi (BO)" boyutunun ise en düşük skora sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Ankete katılan bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlere ait alt boyutlarının puanlarının cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan T-Testi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

CINSİYET		MSU	ME	BO	KGK	SSG	CR
KADIN	Ortalama	3,2088	3,2799	2,1686	3,3919	3,4573	2,4637
	N	234	234	234	234	234	234
	Std. Sapma	1,10057	1,14864	1,00832	,94872	1,11320	1,01346
ERKEK	Ortalama	2,7541	3,2172	2,2820	3,3770	2,9863	2,4119
	N	122	122	122	122	122	122
	Std. Sapma	1,05631	1,02950	1,02683	,99526	1,09377	,92090
t		3,751	,506	-1,001	,138	3,811	,472
df		354	354	354	354	354	354
p		,000**	,613	,318	,891	,000**	,637

**p<0,01

Ankete katılan bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlere ait alt boyutlarının puanlarının öğrenim düzeyi değişkenine göre karşılaştırılmasına ilişkin yapılan T-Testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Öğrenim Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Sonuçları

ÖĞRENİM DÜZEYİ		MSU	ME	BO	KGK	SSG	CR
ÖN LİSANS	Ortalama	2,6418	3,1793	2,1980	3,6455	3,1111	2,9091
	N	99	99	99	99	99	99
	Std. Sapma	1,12537	1,27977	1,09162	1,01562	1,34434	1,06991
LİSANS	Ortalama	3,2114	3,2889	2,2111	3,2872	3,3671	2,2675
	N	257	257	257	257	257	257
	Std. Sapma	1,05792	1,03571	,98566	,92561	1,02600	,88509
t		4,472	,762	,109	-3,184	1,712	-5,771
df		354	150,033	354	354	144,134	354
p		,000**	,448	,913	,002**	,089	,000**

**p<0,01

4. SONUÇ

Bu çalışmada Balıkesir Üniversitesine bağlı Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulları bünyesinde bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okuyan öğrencilerin bu bölüm/programı seçiminde etkili olan faktörlerin neler olduğu ve demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre anket kapsamındaki bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Kazanç Güvence ve Kariyer (KGK)" boyutunun puanının 3,3868 olduğu ve en yüksek skora sahip olduğu, "Başkalarının Önerisi (BO)" boyutunun puanının ise 2,2074 olduğu ve en düşük skora sahip olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre anket kapsamındaki öğrencilerin meslek seçiminde en önemli faktörün kazanç yüksekliğini, iş bulma ve kariyer olanaklarını, iş güvencesini içeren "Kazanç Güvence ve Kariyer (KGK)" boyutu olduğu söylenebilir.

Araştırmada, anket kapsamındaki bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin cinsiyet değişkenine göre bazı farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)" puanının kadınlarda 3,2088 erkeklerde ise 2,7541 olduğu, "Saygınlık, Statü ve Gelecek (SSG)" puanının da kadınlarda 3,4573 erkeklerde ise 2,9863 olduğu ve $p>0,01$ önem düzeyinde istatistiksel anlamda farklılık gösterdiği görülmektedir. Meslek seçimini etkileyen faktörlere ait diğer alt boyutlarda ise kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu durumda bankacılık eğitimi alan kadın öğrencilerin meslek seçiminde mesleği sevmeye ve kendilerine uygun görme ile mesleğin saygınlık statüsü ve gelecekteki önemine erkek öğrencilere göre daha fazla önem verdikleri söylenebilir.

Araştırmada, anket kapsamındaki bankacılık eğitimi alan öğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörlerin öğrenim düzeyi değişkenine göre de bazı farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Mesleğin Sevilmesi ve Uygunluk (MSU)" puanının ön lisans eğitimi alan öğrencilerde 2,6418 olduğu, lisans eğitimi alan öğrencilerde ise 3,2114 olduğu ve $p>0,01$ önem düzeyinde istatistiksel anlamda farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, bankacılık eğitimi alan lisans öğrencilerinin ön lisans öğrencilerine göre meslek seçiminde mesleği sevmelerinin ve kendilerine uygun görmelerinin daha önemli olduğu söylenebilir. Meslek seçimini etkileyen faktörlerin alt boyutlarından "Kazanç, Güvence ve Kariyer (KGK)" puanının ön lisans eğitimi alan öğrencilerde 3,6455 olduğu, lisans eğitimi alan öğrencilerde ise 3,2872 olduğu, "Çaresizlik (CR)" puanının ön lisans eğitimi alan öğrencilerde 2,9091 olduğu, lisans eğitimi alan öğrencilerde ise 2,2675 olduğu ve $p>0,01$ önem düzeyinde istatistiksel anlamda farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, bankacılık eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre meslek seçiminde kazanç, güvence ve kariyer olanaklarına daha fazla önem verdikleri ve başka alternatiflere yönelemedikleri için çaresizlikten kaynaklanan seçimde buldukları söylenebilir.

Araştırmamız Balıkesir Üniversitesine bağlı Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulları bünyesinde bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okuyan öğrenciler üzerinde yapılmış olup, diğer üniversitelerde öğrenim görmekte olan bankacılık eğitimi verilen bölüm/programlarda okuyan öğrenciler üzerinde ve/veya üniversitelerin farklı mesleklere yönelik bölüm/programlarında okuyan öğrenciler üzerinde de benzer araştırmaların yapılması gelecekteki araştırmacılara önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbayır, K. (2002). Öğretmenlik mesleğine yönelmede ailenin ve branş seçiminde cinsiyetin rolü. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Dergisi, 2, 1183-1188.
- Altun, İ. (2000). Kocaeli Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin kişisel değerleri ve meslek seçimlerine etki eden faktörler. I. Uluslararası & VIII. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kitabı, 75- 77.
- Auyeung, P., Sand, J. (1997). Factors influencing accounting students' career choice: a cross-cultural validation study. Accounting Education: An International Journal, 6(1), 13-23.
- Diñç, E. (2008). Meslek seçiminde etkili faktörlerin incelenmesi: meslek yüksekokulu muhasebe programı öğrencileri üzerine bir Araştırma. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16 (2), 90-106.
- İslamoğlu, A. H., Alniçak, Ü. (2016). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. Genişletilmiş 5. Baskı, Beta Yayınevi.
- Kuzgun, Y. (1994). Çağdaş insanın en önemli kararı meslek seçimi. Bilim ve Teknik.
- McCabe, R., Nowak, M., Mullen, S. (2005). Nursing careers: what motivated nurses to choose their profession? Australian Bulletin of Labour, 31(4), 384-406.
- Paulick, I., Retelsdorf, J., Möller, J. (2013). Motivation for choosing teacher education: Associations with teachers' achievement goals and instructional practices. International Journal of Educational Research, 61, 60-70.
- Sarıkaya, T., Khorshid , L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2), 393-423.
- Temel, A. (2006). Alan ve meslek seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar. Milli Eğitim Dergisi, 1, 1-11.
- TDK (2018). Genel Türkçe sözlük. Türk Dil Kurumu, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts , (Erişim Tarihi: 12.05.2018).
- Tuzcuoğlu, S. (1994). Meslek Seçimi ve Önemi Eğitim Bilimleri Dergisi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi, 6, 265-280.
- Yanikkerem, E., Altınparmak , S., Karadeniz , G. (2004). Gençlerin meslek seçimini etkileyen faktörler ve benlik Saygıları. Nursing Forum Dergisi, 7(2), 61-62.